

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 – 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl

2020

Jaarverslag Brzo en RIE-4

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Auteur

Remco van den Akker

Datum

1 april 2021

Status

Definitief

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

1	Regelgeving en het Brzo-stelsel	5	
1.1	Wet- en regelgeving		5
1.2	Het Brzo-stelsel		5
1.3	Overlegstructuren		6
2	Strategie en beleid	8	
2.1	Handhavingsstrategie en kwaliteitscriteria		8
2.2	VTH-kader Noord-Brabant		8
3	Programma's Brzo-samenwerking	10	
3.1	Meerjarenagenda Brzo 2020-2024 (landelijk)		10
3.2	Activiteiten en projecten samenwerkingsprogramma Brzo+		11
3.3	Gezamenlijke activiteiten en projecten Brzo regionaal		12
4	Vergunningverlening	13	
5	Toezicht en handhaving	14	
5.1	Brzo-inspecties		15
5.2	Wabo-inspecties		21
5.3	Handhaving		22
6	Klachten en meldingen ongewone voorvallen	24	
Bijlage 1.	Begrippenlijst	26	
Bijlage 2.	Brzo- en RIE-4-bedrijven	30	
Bijlage 3.	Hyperlink Overzicht en verantwoording MJA 2021-20214	31	

De OMWB voert in opdracht van de provincie in heel Brabant de VTH-taken uit voor de bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo). Met deze provinciale opdracht was in 2020 een bedrag gemoeid van € 4.150.000, waarvan € 2.324.000 voor de uitvoering van toezicht en handhaving en € 1.826.000 voor vergunningverlening. In dit jaarverslag worden de resultaten en conclusies beschreven van VTH-taakuitvoering en van de werkzaamheden om samenwerking te verbeteren, uniformiteit te bereiken en actuele ontwikkelingen in de uitvoering te implementeren.

Voorwoord

In dit jaarverslag leest u een samenvatting van de werkzaamheden die in 2020 zijn uitgevoerd en de ontwikkelingen op het gebied van het BRZO in zowel in Noord-Brabant als landelijk. Een speciaal woord van dank aan de toezichthouders, vergunningverleners en andere betrokkenen die ondanks de pandemie hun werk op een zo goed mogelijke manier hebben uitgevoerd.

Door de wereldwijde pandemie was 2020 een bewogen jaar. Dit had zeker ook invloed op het toezichtswerk van de OMWB bij de BRZO bedrijven omdat veel meer digitaal en op afstand toezicht is gehouden. Natuurlijk blijft het belangrijk fysiek toezicht uit te voeren maar afgelopen jaar heeft ook aangetoond dat het mogelijk is om een aantal werkzaamheden op afstand uit te voeren. Van de ervaringen die we afgelopen jaar hebben opgedaan kunnen we de komende jaren, als de pandemie achter de rug is, zeker gebruik blijven maken.

Wat betreft het toezicht komt de focus steeds meer te liggen op de bedrijven die het minder doen de zgn zorgbedrijven. Landelijk is hier een systematiek over afgesproken om deze bedrijven extra aandacht te geven door extra inspecties maar ook kunnen eventueel andere instrumenten worden ingezet. De bedrijven die extra aandacht verdienen zijn momenteel Nyrstar, Troy, Diffutherm, Edco en Stolthaven B.V. Het bedrijf Rendac, dat vorig jaar nog als zorgbedrijf werd aangemerkt, is vanwege de verbeterde prestaties op het gebied van veiligheid geen zorgbedrijf meer. Hierbij spreek ik mijn hoop en vertrouwen uit dat ook de vijf bedrijven die nu nog zijn aangemerkt als zorgbedrijven dit voorbeeld volgen.

Het is ook goed te vermelden dat heel veel bedrijven het echt goed doen op het gebied van veiligheid, ook in deze moeilijke tijd. Dat verdient een compliment. Het komende jaar willen we met de bedrijven in gesprek gaan over de (veiligheids)cultuur en hoe we deze gezamenlijk verder kunnen verbeteren.

Veel leesplezier met dit jaarverslag.

A.Arbouw,
directeur OMWB

1 Regelgeving en het Brzo-stelsel

1.1 Wet- en regelgeving

Het toezicht op Brzo-bedrijven vindt zijn grondslag in Europese regelgeving: de Seveso III-richtlijn. Het *Besluit risico's zware ongevallen 2015* (Brzo 2015) is de Nederlandse implementatie van deze richtlijn. Het Brzo 2015 wordt zelf niet 'vertaald' in vergunningen, maar is ingebed in diverse wet- en regelgeving over veiligheid, zoals de *Arbeidsomstandighedenwet*, de *Wet veiligheidsregio's* en de *Wet milieubeheer*. De uitvoering van de VTH-taken door de OMWB, in opdracht van de provincie Noord-Brabant als bevoegd gezag, bij Brzo- en RIE-4-bedrijven is gebaseerd op de regels van:

- het *Besluit risico's zware ongevallen 2015* (Brzo);
- de *Regeling risico's zware ongevallen* (Rrzo)
- de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo);
- het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (Bevi);
- de *Regeling externe veiligheid inrichtingen* (Revi);
- de *Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen* (PGS).
- de *Europese Richtlijn Industriële Emissies* (RIE, geïmplementeerd in de Wabo)
- de *Wet milieubeheer* (Wm);
- de *Waterwet*.

1.2 Het Brzo-stelsel

Het toezicht op Brzo-bedrijven wordt binnen het zogeheten BRZO+-verband uitgevoerd door:

- Brzo-omgevingsdiensten;
- veiligheidsregio's;
- Inspectie sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISW);
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT);
- waterkwaliteitheerders;
- Openbaar Ministerie;
- Staatstoezicht op de Mijnen.

De Brzo-omgevingsdiensten hebben een eigen programmabureau dat landelijke uniformiteit in werkwijzen en afstemming met het Wabo-toezicht bij niet-Brzo-bedrijven nastreeft. Het programmabureau van het BRZO+ (met de overige inspectiepartners) stuurt aan op versterking van de samenwerking tussen de verschillende inspectiediensten. Beide projectbureaus werken hieraan via landelijke werkgroepen, projecten en activiteiten. Het werken als zijnde één overheid en het creëren van een *level playing field* voor Brzo-bedrijven zijn de twee hoofddoelen. Financiering vindt plaats vanuit de Investeringsimpuls omgevingsveiligheid (IOV) en vanuit de provinciale budgetten.

IOV/MJA: projecten, activiteiten en werkgroepen

De OMWB heeft in landelijk verband onder andere bijgedragen aan/het project geleid voor:

- beheren en onderhouden Gir;
- opstellen/ontwikkelen LBR en Gir 2.0;
- zeer zorgwekkende stoffen/blootstelling;
- opstellen ranking;
- concerttoezicht;
- zorgbedrijven;
- opstellen BRZO+-monitor;
- collegiale toetsen/intervisie /audit;
- toekomstbestendig personeelsbeleid;
- opleidingen;

- kennisagenda Roadmap 5 DV 2030;
- consequenties Omgevingswet.

Een overzicht van alle projecten, de ambities daarbij, de activiteiten en de stand van zaken is opgenomen in bijlage 3. De resultaten van de werkgroepen en projecten worden na het fiat van het management- en management+-overleg door de (omgevings)diensten in hun organisatie ingevoerd. Die implementatie is gefinancierd vanuit het IOV.

1.3 Overlegstructuren

De provincie heeft in haar jaarprogramma Brzo VTH-breed de volgende opdrachten geformuleerd:

- specifieke bestuurlijke sensitiviteit in relatie tot Brzo- en RIE-4-taken is gedurende 2020 steeds onderwerp van aandacht bij alle betrokken medewerkers;
- wekelijks worden in het VTH-overleg met de provincie Noord-Brabant de meest prominente onderwerpen over Brzo- en RIE-4-bedrijven besproken. Daar waar escalatie richting bestuur en management noodzakelijk wordt geacht, wordt een zorgnotitie opgesteld;
- de OMWB neemt eens per zes weken deel aan het coördinatieoverleg Brabant, samen met de andere BRZO+-partners. In het overleg worden belangrijke ontwikkelingen en ervaringen op plannings-, afstemmings- en uitvoeringsniveau besproken;
- de OMWB organiseert periodiek het Regionaal Managementoverleg (RMO) in BRZO+-verband. In het overleg worden alle belangrijke ontwikkelingen en ervaringen op tactisch niveau en eventueel op dossierniveau besproken.

In het coördinatieoverleg Brabant nam Waterschap Brabantse Delta de honneurs waar voor Rijkswaterstaat. Met name is aandacht besteed aan zorgdossiers, om zo een gezamenlijk beeld van een bedrijf te krijgen, inspectie en handhaving daarop af te stemmen en bestuurders eenduidige informatie te verstrekken.

Naast de overleggen en samenwerking met de stelselpartners besteedde de OMWB ook aandacht aan de communicatie met gemeenten over de Brzo-bedrijven binnen hun grenzen. Voor gemeenten met de grootste (concentraties van) Brzo-bedrijven is dit doorgevoerd. De provincie Noord-Brabant is hier als bevoegd gezag bij betrokken, zodat het overleg met de gemeente ook een platform voor het provinciebestuur is.

Landelijke overleggen en samenwerking Brzo6 en BRZO+

De Brzo6 hebben landelijk in het eigen directeuren- en managementoverleg de toekomstige ambities besproken op basis van de Meerjarenagenda van de provincies. Ze vormen vanuit de omgevingsdiensten input voor het Jaarplan 2021 van het samenwerkingsverband BRZO+.

Verder is afstemming gezocht over:

- formalisatie van het samenwerkingsverband BRZO+;
- convenant/governance /gastorganisatie BRZO+;
- gevolgen van COVID-19;
- onderzoeken van de regionale verschillen in overtredingen;
- meldingsgedrag Brzo bedrijven bij ongewone voorvallen;
- verbetering van het opleidingsprogramma;
- implementatie modernisering omgevingsveiligheid;
- het actualiseren van vergunningen;
- Safety Delta Nederland.

In de overleggen met de BRZO+-partners hebben de Brzo6 de formalisering van het BRZO+-bureau en de financiering ervan besproken, en de gezamenlijke ambities geformuleerd. Verder is gewerkt aan:

- de voortgang van de ontwikkeling van LBR/GIR;
- het BRZO+-werkplan 2021.

2 Strategie en beleid

2.1 Handhavingsstrategie en kwaliteitscriteria

Voor handhaving van het Brzo is een specifieke handhavingstrategie vastgesteld, ontwikkeld door de BRZO+-partners. Op de handhaving van niet-Brzo-overtredingen bij Brzo-bedrijven is de *Landelijke Handhavingstrategie* (LHS) van toepassing. De *Landelijke handhavingstrategie Brzo* is te raadplegen op de website brzoplus.nl.

Het personeel van de OMWB dat voor de Brzo-taken wordt ingezet, voldoet aan de kwaliteitsvereisten zoals vermeld in de landelijke *VTH-Kwaliteitscriteria 2.2* en de *Verordening kwaliteit* van de provincie. Alle Brzo-inspecteurs konden in 2020 deelnemen aan diverse trainingen waarin niet alleen bestaande kennis werd opgefrist, maar ook verdieping in een onderwerp werd aangeboden.

IOV/MJA: projecten, activiteiten en werkgroepen

De OMWB heeft in landelijk verband onder andere bijgedragen aan:

- landelijke handhavingstrategie;
- toekomstbestendig personeelbeleid;
- trainingen met bedrijfsleven;
- toepasbaarheid kwaliteitscriteria;
- structurele opleidingen;
- permanente educatie;
- leren van incidenten;
- ongewone voorvallen;
- zorgbedrijven;
- concerntoezicht;
- monitoring.

Een overzicht van alle projecten, de ambities daarbij, de activiteiten en de stand van zaken is opgenomen in bijlage 3.

2.2 VTH-kader Noord-Brabant

Het beleid van de provincie Noord-Brabant wordt voor omgevingsdiensten sterk bepaald door het eind 2018 vastgestelde VTH-kader, officieel genaamd het *Instrumenteel kader vergunningverlening, toezicht en handhaving Omgevingsrecht. Een integrale aanpak in de geest van de komende Omgevingswet*. Dit VTH-kader wordt over een periode van vier jaar fasegewijs ingevoerd bij alle Brabantse omgevingsdiensten. De eerste twee jaar van het programma Kompas zitten er op en samen met de ODBN en de ODZOB zijn stappen gezet om een kwaliteitverbeterslag van de VTH-taken te maken.

Onder de naam Kompas is in 2019 het implementatieproces gestart bij de drie omgevingsdiensten. Het VTH-kader is niet specifiek gericht op het Brzo-toezicht, maar geldt voor andere VTH-uitvoering. Het heeft wel invloed op de Brzo- en RIE-4-taakuitvoering en wordt daarom meegenomen in dit verslag. Nadere uitwerking is terug te lezen in de T3 jaarrapportage 2020.

In 2020 is verder aan de slag gegaan met implementeren en zijn een aantal projecten afgerond, zoals het Draaiboek bestuursdwang en Vormgeving vergunningen. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe projecten gestart zoals Toezicht 2020 – THT 2020, Stijlwijzer Handhaving en Handhaafbaarheidstoets.

Informatisering

De ingebruikname van nieuwe ICT-systemen moet bijdragen aan monitoring van procedures, 'vliegreuen' van medewerkers en het voldoen aan de kwaliteitscriteria. Ook de ontwikkeling van kengetallen kan daardoor van de grond komen en de haalbaarheid naar het aanbrengen van relaties met landelijke systemen met Brzo-informatie – met name de gemeenschappelijke inspectieruimte (GIR) – onderzocht. De ontwikkeling van LBR en GIR heeft vertraging opgelopen en de nieuwe ICT-systemen (GIR 2.0) worden naar verwachting in 2021 getest en pas later opgeleverd en ingevoerd. In december 2020 zijn bij de OMWB de interne systemen (Squit 20/20) opgeleverd en in gebruik genomen.

3 Programma's Brzo-samenwerking

3.1 Meerjarenagenda Brzo 2020-2024 (landelijk)

Als opdrachtgever van de zes Brzo-Omgevingsdiensten (Brzo-OD's) hebben de Provincies een Meer Jaren Agenda Brzo (MJA) afgesproken voor de periode 2021-2024, als onderdeel van de programmalijn Veiligheid. De zes Brzo-OD's zijn verantwoordelijk voor het VTH-pakket, de uitvoering van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving bij bedrijven die onder de Brzo/Seveso-wetgeving vallen. De provincies en OD's hebben daartoe een programma opgesteld.

Het doel dat daarbij door de provincies is geformuleerd is: excellente uitvoering van die VTH-taken en vertaald naar onderdelen betekent dit het volgende:

- Vergunningen zijn actueel, voor iedereen toegankelijk, voldoen aan de best beschikbare technieken en worden uniform toegepast, volgens een programmatische aanpak.
- Er is één landelijk toezichtmodel Brzo. Alle inspectiepartners leveren input op basis waarvan risicogestuurd toezicht plaatsvindt, conform de uitgangspunten in de Landelijke Benadering Risicovolle bedrijven.
- Er is één landelijke handhavingsstrategie, die voldoet aan actuele wetgeving en is getoetst bij de (Strategische) Milieukamer. De bestuurlijke aspecten zijn in lijn met strafrechtelijk kader en de bestuurlijke boete is als sanctie-instrument geïmplementeerd.
- Van de Brzo-omgevingsdiensten verwachten wij advisering over relevante ontwikkelingen in de Brzo- en WABO-wetgeving, een actieve rol in de bewaking van de kwaliteitscriteria voor Brzo-professionals en een toekomstbestendig personeelsbeleid. Als opdrachtnemer informeren en rapporteren de Brzo-OD's op alle overeengekomen onderwerpen, op de daarvoor afgesproken momenten.

Projectresultaten 2020

In de tabel staat een aantal projecten vermeld waarbij de OMWB in 2020 betrokken was. In bijlage 3 staat een toelichting op de MJA Brzo en een overzicht van alle projecten die in 2020 zijn uitgevoerd door de zes Brzo-omgevingsdiensten. Aan de hand van de toegepaste kleur is te zien tot op welke hoogte de beoogde resultaten zijn gerealiseerd.

Projecten 2020 Brzo6	Beschrijving
Structurele opleiding Brzo (chemische technologie)	Om te voldoen aan kwaliteitscriteria zijn zittende medewerkers opgeleid. Door in- en uitstroom van medewerkers is het van belang om medewerkers op te leiden die nog niet aan de opleidingsvereisten voldoen. De kosten betreffen de werkgroep, niet het volgen van de opleiding.
Permanente educatie	Het bijhouden van kennis en vaardigheden door het organiseren van kennisbijeenkomsten en cursussen voor VTH-medewerkers van de zes OD's.
Zeer Zorgwekkende Stoffen	Afstemming, kennisontwikkeling, uniformering en deelname aan landelijke werkgroepen en projecten.

Branchedocument vloeibare bulk	Creëren van gelijk speelveld, uniformeren werkzaamheden en kennisontwikkeling voor deze branche.
Toezicht vloeibare bulk	Afspraken en keuzes maken over toezichtonderwerpen.
Monitoren uitvoeringsbeleid	Inventarisatie huidige monitoring uitvoeringskwaliteit zes OD's, aanbevelingen voor harmonisatie en implementatievoorstel.
Toekomstbestendig personeelsbeleid	Onderzoek bij zes OD's en voorstellen naar gezamenlijk werven Brzo-medewerkers, inventarisatie van diverse opleidingsprogramma's.
Integrale benadering bedrijven	Door middel van pilots/best practice verkennen op welke wijze de bedrijven integraal kunnen worden benaderd. Dit beredeneerd vanuit vraagstuk Brzo-bedrijf.
Gezamenlijke meldkamer	Onderzoek/businesscase naar gebruik van één gezamenlijke meldkamer voor de zes OD's.
Collegiale toetsen, audits, intervisie	In het kader van het creëren van een gelijk speelveld, uniformering en van elkaar leren kennen, op twee onderwerpen tussen de zes OD's toets/audit/gesprek uitvoeren.
Altijd actuele digitale vergunning	Aansluiting houden bij ontwikkelingen project DCMR/provincie Zuid Holland.
Communicatiestrategie	Verbeteren communicatie in- en extern. Opstellen plan van aanpak en start met uitvoering.

Een overzicht van alle projecten, de ambities daarbij, de activiteiten en de stand van zaken is opgenomen in bijlage 3.

3.2 Activiteiten en projecten samenwerkingsprogramma Brzo+

Sinds 2001 werken verschillende overheidsdiensten samen om te zorgen dat de meest risicovolle bedrijven van het land de veiligheidsregels eenduidig uitvoeren en dat het toezicht op die regels overal hetzelfde verloopt. Ook in 2020 heeft het Rijk gelden beschikbaar gesteld voor verbetering van de omgevingsveiligheid en professionalisering van de Brzo-taakuitvoering via de Investeringsimpuls omgevingsveiligheid. Een groot aantal projecten en activiteiten raakt ook het Brzo-toezicht en zijn gericht op:

- nieuwe instrumenten
 - inspectiemethodiek,
 - handhavingstrategie,
 - concernbenadering,
 - inschattingsinstrument veiligheidscultuur;
- monitoring en communicatie
 - BRZO+-monitor,
 - Staat van de Veiligheid,
 - meerjarige actualiseringsprogramma vergunningverlening;
- kennis en opleidingen
 - actualisatie bestaande Brzo-opleidingen,
 - uitbouwen naar Brzo-academie;

- gemeenschappelijke inspectieruimte
- GIR,
- versterking coördinatie integrale VTH-uitvoering.

De *jaarlijkse landelijke Brzo-kennisdag* die door Brzo+ wordt georganiseerd ging in 2020 niet door vanwege COVID-19.

3.3 Gezamenlijke activiteiten en projecten Brzo regionaal

Op 14 januari 2020 vond de jaarlijkse *Brabantse inspecteursdag* plaats. Deze dag komt de samenwerking tussen de inspecteurs van de verschillende diensten jaarlijks ten goede. Bijzonder was dat op deze dag een microbioloog liet zien hoe snel bacteriën en virussen zich kunnen verspreiden. Door middel van een fluorescerend stofje en wat black light pennen was heel duidelijk te zien dat door een paar handen te schudden zo ongeveer de hele zaal onder de "bacteriën en virussen" zat. De deelnemers wisten toen nog niet hoe actueel dit twee maanden later zou zijn door de pandemie van COVID-19.

Ook de jaarlijkse planningsdag om de inspecties van 2021 in te plannen is in de normale vorm afgelast. De planning is via mail en telefonisch tot stand gekomen. Wel is een alternatieve bijeenkomst georganiseerd via videobellen. Een tweetal sprekers heeft een presentatie over hun boek gegeven.

4 Vergunningverlening

De OMWB heeft in 2020 de volgende producten afgehandeld:

- 25 Wabo-vergunningen uitgebreid inclusief BRIKS;
- 91 Wabo-vergunningen regulier inclusief BRIKS;
- 66 meldingen Barim/sloop/asbest/BBK/brandveilig gebruik;
- 1 maatwerkvoorschrift Barim;
- 8 MER- en aanmeldingsnotities m.e.r.;
- 35 PRTR-verslagen.

Met behulp van het interne OMWB-project 'Verbetering vergunningverlening' is het intern trekkerschap bij vijf in plaats van vier branches belegd. Hierdoor moet de uitwisseling van relevante technische en juridische kennis efficiënter verlopen. Ook moet een integralere wijze van werken leiden tot een verdere kwaliteitsontwikkeling. Daarnaast kunnen terugkerende knelpunten binnen een branche op meer uniforme wijze worden benaderd. Hierdoor wordt het *level playing field* binnen een branche beter gewaarborgd.

In december 2020 is de OMWB overgegaan op het programma Squit 20/20. We zijn gestart met het monitoren van de kengetallen. De kengetallen moeten over meerdere jaren worden opgebouwd.

Voor de meest complexe Brzo-bedrijven zou periodiek overleg gevoerd worden over onder meer de relevante bedrijfsontwikkelingen en wet- en regelgeving (programmatische aanpak). Fysiek overleg heeft vanwege COVID-19 en thuiswerken niet kunnen plaatsvinden. Vanzelfsprekend vond er wel digitaal overleg plaats maar dit bleef beperkt tot (concrete) vergunningprocedures.

De in 2020 geplande actualisatietoetsen zijn op een enkele uitzondering na uitgevoerd volgens het in IOV/MJA-verband ontwikkelde format.

De volgende thema's die in overleg tussen de zes Brzo-OD's in IOV/MJA-verband waren benoemd zijn in 2020 meegenomen bij behandeling van vergunningaanvragen:

- energiebesparing;
- zeer zorgwekkende stoffen.

PGS 29, versie 2016, is meegenomen bij actualisatie van bestaande vergunningen en bij nieuwe aanvragen volgens landelijke afspraken (zes Brzo-OD's en BRZO+).

In 2020 heeft de OMWB tevens de secretaris geleverd voor de Landelijke redactie standaardteksten omgevingsvergunning (LRSO).

Periodiek overleg tussen de juristen vergunningverlening van de Brzo-OD's heeft niet plaatsgevonden. Dit heeft enerzijds te maken met COVID-19 en anderzijds met de onderbezetting van het juridisch cluster.

5 Toezicht en handhaving

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat er in 2020 gedaan is aan toezicht en handhaving. Deze cijfers kunnen op detail afwijken van de cijfers die ook worden opgenomen in de T3-jaarrapportage 2020. Deze afwijking berust op een bewuste afweging omdat de uitgangspunten anders zijn.

De T3-rapportage wordt eerder opgemaakt en ingediend en gaat uit van de inspecties waarvan de rapportages in de betreffende periode helemaal afgerond zijn en verstuurd richting bedrijf. Dat betekent dat de rapportages van 2019 die in het eerste kwartaal van 2020 zijn afgerond (de zogenaamde overloop van het jaar ervoor) meegenomen worden in de T3. Een deel van de inspecties die eind 2020 zijn uitgevoerd, is ten tijde van de T3 nog niet afgerond en worden daar dus ook niet in meegenomen. Dit jaarverslag Brzo/RIE4 gaat over de inspecties van 2020 zoals afgesproken in het jaarplan, dus zonder overloop uit voorgaand jaar.

Op basis van de provinciale opdracht PNB-2020-301 en het ingediende jaarplan 2020 werden:

- 76 Brzo-inspecties uitgevoerd;
- 131 Wabo-controles uitgevoerd;
- 59 onaangekondigde Brzo-inspecties uitgevoerd;

Conform het jaarprogramma van de provincie:

- Zijn in 2020 voor de omgevingsdiensten vanuit BRZO+ geen specifieke onderwerpen gepland om in de inspecties op te nemen. Wél is er op verzoek van de provincie extra aandacht besteed aan het landelijk project age-ing.
- Is in 2020 in Brabant een pilot uitgevoerd bij zes Brzo-plichtige gasflesvulbedrijven. De inspecties zijn zoveel mogelijk door een inspectieteam met vaste samenstelling en in een relatief korte periode (voorjaar 2020) uitgevoerd, waarbij per inrichting dezelfde VBS-elementen zijn geïnspecteerd. Het doel was om efficiënter uitvoering te kunnen geven aan de inspecties bij deze branche. Er heeft één vooroverleg plaatsgevonden waarbij de inspectieagenda voor alle zes de gasvulbedrijven is opgesteld. Door COVID-19 is de uitvoering wel iets anders gelopen dan in eerste instantie gedacht. Na de zomer is een evaluatie uitgevoerd en hieruit bleek dat dit een goede manier van werken is. Een punt van aandacht is de samenstelling van de teams. Waar de OMWB twee inspecteurs (één leidende inspecteur die ondersteuning kreeg van de tweede inspecteur) heeft vrijgemaakt om deze inspecties allemaal uit te voeren, is dat bij de andere diensten niet helemaal gelukt. Desondanks is de uitkomst dat het zeker efficiënt is om deze bedrijven zo te inspecteren. De verwachting is nu al dat de werkwijze ook in 2021 wordt voortgezet. Het idee dat bij een positieve uitkomst dit ook voor de PGS 15 opslagen uitgerold zal worden, krijgt vanwege COVID-19 en de voorbereiding op en de voorziene uitrol van LBR en GIR 2.0 in 2021 nog geen uitwerking.
- Voor achterblijvende bedrijven is in Brabant met de BRZO+-partners een werkwijze afgesproken die in 2020 voortgezet is. Door optimale informatievoorziening richting bestuurders en situationele aanpak wordt ingezet om betreffende bedrijven weer 'op de rit' te krijgen. In 2020 is voor vijf bedrijven een dergelijk traject ingezet. (zie verder paragraaf 5.3)
- Zou per 1 januari 2020 de (TZ1-)methode voor programmering van het Wabo-toezicht geïmplementeerd worden. Deze methode bleek erg omslachtig. In 2021 jaar wordt een nieuwe methodiek ontwikkeld, met als basis de Milieu meerjaren inspectieprogramma's. Naar verwachting is deze methode gereed in het derde kwartaal van 2021 zodat een programmatische aanpak voor het werkprogramma 2022 wordt uitgevoerd.

- kregen de volgende zaken tijdens het Wabo-toezicht extra aandacht:
 - controle op vergunningplicht *Wet natuurbescherming* (Wnb) (aparte opdracht);
 - zde uitvoering van 57 onaangekondigde inspecties..

Tijdens de pandemie van COVID-19 is snel gezocht naar een alternatieve manier van uitvoeren van de Brzo-inspecties. Landelijk zijn afspraken gemaakt, waardoor de inspecteurs van de verschillende diensten met dezelfde richtlijnen te maken kregen. De volgende afspraken zijn gemaakt:

- Het vooroverleg, het opvragen en beoordelen van documenten, het interviewen van de betrokken medewerkers, het bespreken van de rapportage en het eindgesprek (de close-out) gebeurt via telefoon of videovergadering.
- Na deze voorbereiding op afstand volgt een korte fysieke inspectie ter verificatie en controle. Het is de bedoeling de inspectie bij het bedrijf zo kort mogelijk te houden. De inspectie is maximaal vier uur per dag aanwezig op het bedrijfsterrein.
- Tijdens de fysieke inspecties gelden de richtlijnen zoals die door het RIVM zijn afgegeven, dus geen handen schudden, 1,5 meter afstand bewaren en binnen een mondkapje dragen. Ook worden de teams die fysiek op inspectie gaan zo klein mogelijk gehouden.

Op deze manier zijn alle periodieke inspecties op een goede manier uitgevoerd.

IOV/MJA: projecten, activiteiten en werkgroepen

De OMWB heeft in landelijk verband bijgedragen aan en het project geleid voor:

- achterblijvende bedrijven;
- veiligheidscultuur;
- net niet-Brzo-bedrijven;
- melden ongewone voorvallen;
- toezicht vloeibare bulk;
- ageing;
- beheer en onderhoud GIR.

Een overzicht van alle projecten, de ambities daarbij, de activiteiten en de stand van zaken is opgenomen in bijlage 3.

5.1 Brzo-inspecties

Aangekondigde inspecties

In 2020 waren voor de 72 Brzo-bedrijven 73 periodieke aangekondigde Brzo-inspecties gepland. Twee bedrijven vielen in 2020 onder het project 'concernbenadering', te weten Nederlandse Gasunie en VARO. Hierbij is het de bedoeling om één systeeminspectie uit te voeren op het hoofdkantoor door een inspectieteam bestaande uit inspecteurs van de verschillende diensten uit het hele land. De implementatie van het systeem moet daarna plaatsvinden op de diverse locaties in het land. De systeeminspectie en implementatieinspectie worden dan als aparte inspecties opgevoerd.

In de landelijke planning voor de locaties van Nederlandse Gasunie is opgenomen dat de locaties die de hoge drempel van het Brzo overschrijden jaarlijks worden bezocht en de bedrijven die de lage drempel overschrijden iedere drie jaar worden geïnspecteerd. In Brabant is de locatie Ravenstein een hoge drempellocatie en de locatie in Alphen-Chaam een lage drempellocatie. Laatstgenoemde is daarom, conform de landelijke planning, dit jaar niet geïnspecteerd. Uiteindelijk zijn de 73 geplande

periodieke inspecties ook daadwerkelijk uitgevoerd met inachtneming van de eerder genoemde COVID-19-maatregelen. In 2020 deed Primagaz een melding van het beëindigen van alle activiteiten op de locatie in Tilburg. Er heeft vervolgens nog een afrondende inspectie plaatsgevonden om te beoordelen of Primagaz het beëindigen van de activiteiten op een veilige manier uitvoerde. Dit bleek het geval te zijn.

Bij de 73 inspecties zijn 134 overtredingen geconstateerd, twee minder dan in 2019. 78 overtredingen zijn door de OMWB opgepakt, de overige door één van de andere inspectiepartners.

Brzo-overtredingen bij aangekondigde inspecties	Handhaving door omgevingsdienst (Wabo veiligheid)	Handhaving door ISZW	Handhaving door veiligheidsregio	2020	2019	2018	2017	2016
Categorie 1: Onmiddellijke dreiging	0	0	0	0	1	0	1	0
Categorie 2: Geen onmiddellijke dreiging, wel onvoldoende maatregelen getroffen	10	12	1	23	31	20	35	22
Categorie 3: Zeer geringe dreiging, lichtere tekortkomingen	68	37	6	111	104	115	117	93
Totaal	78	49	7	134	136	135	153	115

Omdat de veiligheidsregio minder instrumenten heeft om handhaving in te zetten, worden de overtredingen die door hun inspecteurs worden geconstateerd meestal door de omgevingsdienst opgepakt. Dat verklaart het grote verschil tussen de aantallen overtredingen van de omgevingsdienst of ISZW en de veiligheidsregio.

Overtredingen bij aangekondigde Brzo-inspecties	Inhoud VBS	2020	2019	2018	2017	2016
Totaal overtredingen		134	136	135	153	115
Pbzo		3	5	2	3	0
VBS -element i	De organisatie en het personeel	5	1	6	3	2
VBS-element ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen	15	29	7	21	11
VBS-element iii	De controle op de exploitatie	17	34	26	39	19
VBS-element iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen	10	7	11	9	9
VBS-element v	De planning voor noodsituaties	20	6	12	6	7
VBS-element vi	Toezicht op de prestaties	19	10	11	6	7
VBS-element vii	Controle en analyse	12	7	6	7	1
Arbo		8	5	17	22	27

Wet veiligheidsregio's		0	0	6	7	3
Brzo2015 artikel 5		9	24	15	17	23
Overig		16	8	16	13	6

Evaluatie/conclusie

Ondanks het feit dat door COVID-19 het grootste deel van het jaar niet op de gebruikelijke manier geïnspecteerd kon worden, zijn alle periodieke inspecties uitgevoerd en is het aantal geconstateerde overtredingen nagenoeg gelijk aan dat van 2019. Er is wel een verschuiving zichtbaar van categorie 2 naar categorie 3 overtredingen. Dit komt doordat de digitale inspecties met zich meebrengen dat voornamelijk op het veiligheidsbeheerssysteem en de procedures en werkinstructies die daarbij horen, wordt gecontroleerd. Dit resulteert veelal in een lagere categorie overtreding.

Bij aanvang van de pandemie in maart 2020 is door de gezamenlijke diensten bij de Brzo-bedrijven per e-mail geïnventariseerd welke maatregelen zij hadden genomen in verband met de opgelegde maatregelen om een uitbraak van COVID-19 te voorkomen (zoveel mogelijk thuiswerken en fysieke contacten zoveel mogelijk beperken). Als gevolg van deze maatregelen bestond namelijk de mogelijkheid dat bij de bedrijven minder personeel aanwezig kon zijn om de installaties veilig te kunnen bedrijven, te onderhouden en in geval van een calamiteit adequaat op te kunnen treden en/of de hulpdiensten te ondersteunen of van informatie te voorzien. Alle Brzo-bedrijven hebben hier per omgaande op gereageerd en in alle gevallen zijn de genomen maatregelen voldoende bevonden door de betrokken diensten.

Op de valreep van 2019 (31 december 2019) deed zich daarnaast een behoorlijk incident voor bij Stolthaven. Tijdens het verpompen van verwarmde fenol van een binnenvaartschip naar een opslagtank, bouwde de druk in deze tank op, zodanig dat via een veiligheidsklep en een scheur in de tank fenol is vrijgekomen. In 2020 is veel tijd besteed aan het onderzoek rondom de oorzaken van dit incident en het handhaven van de overtredingen die hierbij geconstateerd zijn. De inspecteurs van de verschillende diensten hebben hierbij goed samengewerkt. Het resultaat van het onderzoek is dat er veel schort aan het veiligheidsbeheerssysteem van Stolthaven, wat heeft geresulteerd in elf overtredingen (acht overtredingen in de middelste categorie (categorie 2) en drie in de laagste categorie). Hiermee heeft Stolthaven veruit de meeste overtredingen begaan van de Brabantse Brzo-bedrijven in 2020. Inmiddels is ook een strafrechtelijk onderzoek gestart en heeft de onderzoeksraad voor veiligheid aangegeven een verkort onderzoek in te stellen naar de oorzaken van dit incident.

In 2019 zijn enkele handhavingstrajecten ingezet die in 2020 door liepen en verder afgerond zijn. Het betreffen onder andere de bedrijven ATM, Allnex en Diffutherm. Deze bedrijven zijn aan de orde gesteld en besproken tijdens het VTH-overleg.

Bij Diffutherm heeft een bestuurlijk overleg met de directie plaatsgevonden. Ook is er overleg geweest met (bestuurlijk beraad) tussen de provincie en VNO-NCW die vervolgens het bedrijf bezocht hebben en mede de conclusie trokken dat serieus werk is gemaakt van milieu en veiligheid.

In 2019 is een overtreding geschreven, aangezien de veiligheidscultuur binnen Allnex te wensen over liet. Dit is zeer voortvarend opgepakt met behulp van een

cultuurtraject binnen de gehele inrichting. Diverse maatregelen zijn en worden geïmplementeerd.

Bij ATM wordt niet alleen gestuurd op technische (veiligheids)voorzieningen, maar ook op organisatorische maatregelen, houding en gedrag. Er is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in veiligheid, maar er zijn nog verdere verbeteringen nodig.

Onaangekondigde inspecties

Voor 2020 waren 72 onaangekondigde Brzo-inspecties gepland, waarvan er uiteindelijk 63 zijn uitgevoerd. Niet bij alle Brzo-bedrijven in onze regio worden onaangekondigde inspecties uitgevoerd. Bij de twee locaties van de Nederlandse Gasunie zijn hierover landelijke afspraken aangaande de concernbenadering gemaakt. Bij Domeinen Roerende Zaken in Ulicoten is IL&T bevoegd gezag, zij geven de OMWB ieder jaar via een contract een nieuwe opdracht voor een periodieke Brzo-inspectie. Een onaangekondigde inspectie wordt niet in deze opdracht meegenomen. Bij zeven bedrijven is geen reguliere onaangekondigde inspectie uitgevoerd omdat bij deze bedrijven diverse handhavingstrajecten lopen. Verschillende hercontroles zijn daar onaangekondigd uitgevoerd. Dit is bijvoorbeeld het geval geweest bij Vendrig Transport in Someren. De belangrijkste reden voor het niet uitvoeren van een onaangekondigde inspectie ligt in de beperkingen die veroorzaakt worden door COVID-19. Bij aanvang van de pandemie in het voorjaar zijn veel geplande onaangekondigde inspecties afgeblazen omdat het nog onduidelijk was of we wel fysiek op controle konden gaan. Toen later bleek dat dit wél mogelijk was, zijn de meeste uitgestelde onaangekondigde inspecties herpland, maar is er wel steeds zorgvuldig gekeken in hoeverre een onaangekondigde inspectie noodzakelijk was. Daarbij zijn de risico's bij het bedrijf afgewogen in relatie tot de risico's van COVID-19. Zowel de veiligheid van de medewerkers bij het bedrijf als die van de omgeving en natuurlijk die van onze inspecteurs heeft bij deze overweging vooropgestaan. Bij de 63 onaangekondigde inspecties zijn twintig overtredingen geconstateerd. Vijftien overtredingen zijn door de OMWB opgepakt.

Brzo-overtredingen bij onaangekondigde inspecties	Handhaving door omgevingsdienst (Wabo veiligheid)	Handhaving door iSZW	Handhaving door veiligheidsregio	2020	2019	2018	2017	2016
Categorie 1: <i>Onmiddellijke dreiging</i>	0	0	0	0	1	0	0	5
Categorie 2: <i>Geen onmiddellijke dreiging, wel onvoldoende maatregelen getroffen</i>	3	0	0	3	11	2	2	4
Categorie 3: <i>Zeer geringe dreiging, lichtere tekortkomingen</i>	12	2	3	17	21	17	36	33
Totaal	15	2	3	20	33	19	38	37

Overtredingen bij onaangekondigde inspecties		2020	2019	2018	2017	2016
Totaal overtredingen		20	33	19	38	37
Brzo 2015 art 5		7	19	10	15	15
VBS i	De organisatie en het personeel	2	0	1	0	0
VBS ii	De identificatie en beoordeling van de gevaaren van zware ongevallen	1	0			
VBS iii	De controle op de exploitatie	4	6	1	10	4
VBS iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen	0	3	1	0	0
VBS v	De planning voor noodsituaties	1	1	2	0	0
VBS vi	Toezicht op de prestaties	0	0			
VBS vii	Controle en analyse	1	0			
Arbo		1	3	0	5	3
Wabo		1	0	1	3	10
Wet veiligheidsregio's		0	1	1	0	0
overig		2	0	2	5	5

Toelichting

Het aantal overtredingen dat tijdens onaangekondigde inspecties is geconstateerd, is afgenomen ten opzichte van 2019. Deels heeft dit te maken met het feit dat er minder onaangekondigde inspecties hebben plaatsgevonden en deels omdat de inspecties die wel zijn uitgevoerd, kort en heel gericht zijn geweest. Vooraf is door het inspectieteam een duidelijk doel gekozen, zodat gericht en zo kort mogelijk ter plaatse gekeken kon worden of de veiligheid in orde was.

Naleefgedrag

Het spontaan nalevingsgedrag is in 2020 iets gestegen naar 19 procent. Er waren veertien bedrijven zonder overtredingen bij de aangekondigde en onaangekondigde inspecties in 2020.

Van de in totaal 154 overtredingen bij aangekondigde en onaangekondigde inspecties werden er 23 door drie van de 72 bedrijven gepleegd (EDCO, Patrizia en Stolthaven). Dat is ongeveer 15% van het totaal aantal overtredingen. EDCO en Patrizia stonden vorig jaar ook in dit rijtje. EDCO is daarom in 2020 als zorgbedrijf aangemerkt. De score op de verschillende elementen van het veiligheidsbeheerssysteem is de laatste jaren steeds verder teruggelopen, waardoor het inspectieteam van mening is dat extra inzet bij dit bedrijf noodzakelijk is.

Bij Patrizia zijn weliswaar weer veel overtredingen geconstateerd bij de periodieke inspectie (zes overtredingen van de laagste categorie), maar dit bedrijf heeft volgens het inspectieteam wel duidelijke stappen in de goede richting gemaakt. Waar ze vlak na de opstart van dit bedrijf in 2019 nog geen idee hadden van wat er verwacht wordt van een Brzo-bedrijf, heeft het bedrijf met haar huurders nu een behoorlijke basis gelegd voor een goed werkend veiligheidsbeheerssysteem. Daarnaast zijn tijdens de onaangekondigde inspectie geen overtredingen geconstateerd. Vooralsnog zal dit bedrijf daarom niet als zorgbedrijf aangemerkt worden.

Bij Stolthaven zijn veruit de meeste overtredingen geconstateerd (elf tijdens de aangekondigde inspectie en één tijdens de onaangekondigde). Vanwege het incident eind 2019 (zie ook paragraaf 5.1 bij "Aangekondigde inspecties") is zeer intensief geïnspecteerd bij het bedrijf en zijn vele tekortkomingen in het veiligheidsbeheerssysteem geconstateerd. Voor Stolthaven is een zorgnotitie geschreven en zullen aanvullende acties ondernomen worden. Het bedrijf heeft in 2020 zelf ook onderkend dat de veiligheidscultuur binnen het bedrijf verbeterd moet worden en heeft hiertoe een verbetertraject gestart. De inspecteurs zullen dit traject nauwgezet volgen.

Spontaan nalevingsgedrag	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal geïnspecteerde bedrijven	72	71	66	69	61
Bedrijven zonder overtredingen	14	13	15	17	16
Percentage	19%	18%	23%	25%	26%

Fakkelincidenten Shell

In 2020 vonden bij Shell Chemie Nederland BV Moerdijk twee incidenten plaats met grote impact op de omgeving. Tijdens deze incidenten zorgde een verhoogd fakkelaanbod voor overlast vanwege roetend fakkelen, geluidsoverlast en lichtoverlast. Shell is hierop een onderzoek gestart naar de oorzaken. Als resultaat van dit

onderzoek worden de fakkels in 2021 onderworpen aan groot onderhoud waarbij tevens de oorzaken van het roetend fakkelen en de bovennormale geluidsoverlast worden aangepakt. Bij deze activiteiten zal tevens aandacht zijn voor een duidelijke communicatie naar de omgeving.

5.2 Wabo-inspecties

Ondanks de coronamaatregelen zijn alle geplande bezoeken, volgens jaarplanning uitgevoerd. Het Wabo-toezicht bij BRZO, RIE4 (en Risico Relevante Bedrijven) kon vanwege de coronamaatregelen niet op de reguliere wijze worden uitgevoerd. In plaats daarvan zijn de aangekondigde inspecties vooral administratief uitgevoerd. Dit betekent dat voorafgaand aan het bezoek documenten zijn opgevraagd en beoordeeld. Door middel van een videogesprek zijn deze documenten en overige agendapunten behandeld en is het bedrijf in de gelegenheid gesteld een en ander nader toe te lichten. Door middel van scherm delen is het bijvoorbeeld mogelijk om in het systeem van bedrijven mee te kunnen kijken. Niet alle onderdelen kunnen administratief worden gecontroleerd, een controle ter plaatse zal altijd nodig blijven. Medio juni zijn de fysieke bezoeken weer gestart, de verificatiepunten naar aanleiding van de administratieve controles zijn meegenomen. Halverwege oktober zijn de bezoeken, vanwege de nieuwe en aanvullende coronamaatregelen wederom administratief uitgevoerd. Onaangekondigde bezoeken zijn daar waar mogelijk en met inachtneming van extra maatregelen volgens planning uitgevoerd. Het administratief toezicht is sterk toegenomen en verbeterd, deze werkwijze zal in 2021 worden gecontinueerd.

Brzo- en RIE4-bedrijven zijn divers en zijn niet onder een brancheplan onder te brengen. Voor deze bedrijven worden jaarprogramma's opgesteld, de basis hiervoor is het Meerjaren Milieu Inspectie Programma (MMIP). De methodiek is gebaseerd op een risico ranking, deze zal aan de hand van de huidige inzichten worden geactualiseerd. De MMIP's worden opgesteld in afstemming met de specialisten en vergunningverleners. De thema's en aandachtspunten vanuit het provinciale VTH-werkprogramma worden in het planningsoverleg meegenomen, besproken en ingepast. Het uitgangspunt is dat het bedrijf minimaal één keer per jaar wordt bezocht, onaangekondigde bezoeken vinden plaats in afstemming met Brzo-inspecteurs.

Het behandelen van ongewone voorvallen verloopt volgens vastgestelde protocollen. De zes Brzo-OD's hebben zich ten doel gesteld om meer te leren van ongewone voorvallen. De gegevens (van Brzo en RIE4) worden verwerkt in een landelijke database, genaamd 'Google Forms'. Deze gegevens worden twee keer per jaar geanalyseerd en gerapporteerd door middel van de landelijke TZ4-rapportage. De gegevens van de Brabantse Brzo- en RIE4-bedrijven zijn daarin meegenomen. Als onderdeel van het Kompas-project wordt een datasysteem ontwikkeld met als doelstelling dat ongewone voorvallen van alle Brabantse bedrijven uniform worden vastgelegd.

Een onderdeel van de integrale controles zijn de verdiepingsthema's (luchtemissies, brandveiligheid en een systeemcontrole voor wat betreft het onderdeel ongewone voorvallen). De thema's zijn vastgesteld voor Brzo, RIE4 (en Risico Relevante Bedrijven). De samenwerking met de specialisten, waaronder Team Metingen en Onderzoek en de brandweer is geïntensiveerd. Onderstaand een aantal voorbeelden:

Luchtemissies

Bedrijven met grote emissies moeten beschikken over automatische meetsystemen meten bijvoorbeeld emissies van stikstofoxiden (NOx). In samenwerking met Team Metingen en Onderzoek zijn deze geïnspecteerd en een aantal bedrijven heeft

verbeteringen moeten toepassen. Lekkages van diffuse emissies, waarbij vluchtige organische stoffen vrijkomen, worden geïnventariseerd door grote bedrijven (procesindustrie ruim 26.000 meetpunten). Bij vrijkomende ZZS geldt een inspanningsverplichting om dit aandeel te verminderen. Bij kleine en middelgrote stookinstallaties bleek dat slechts een enkel bedrijf voldoet aan de voorwaarden uit het Activiteitenbesluit.

Brandbestrijdingssystemen

In samenwerking met de brandweer is het thema vastopgestelde brandbestrijdingssystemen gecontroleerd. Dit zijn systemen die op grond van de Wabo-vergunning (veelal PGS 15 opslagen) of vanuit het bouwbesluit verplicht zijn. Daarnaast is in een aantal gevallen beoordeeld of in bedrijfsbrandweerscenario's en/of installatiescenario's een blussysteem als Line of defence (LOD), waaraan risicoreductie is toegekend. In dit soort gevallen is er sprake van verplichte installaties waarbij het betreffende bedrijf moet kunnen aantonen dat deze effectief en werkvaardig zijn. Bij grote bedrijven gaat het vaak om veel en verschillende installaties. In samenwerking met de brandweer zijn grote slagen gemaakt om inzicht en overzicht te krijgen. Voorts zijn op basis van prioritering trajecten afgesproken om verbeteringslagen door te voeren, dit zijn veelal meerjarige trajecten.

Ongewone voorvallen

Landelijk is geconstateerd dat niet alle bedrijven ongewone voorvallen melden. Daarom is in 2020 het thema ongewone voorvallen extra behandeld waarbij op systeemniveau is beoordeeld. Beschikken bedrijven over een goed functionerend milieuincidenten-registratiesysteem? Doelstelling hiervan is een goede borging, het leren van incidenten door het verrichten van analyses en het verhogen van de meldingsbereidheid.

Inspecties

Bij de Brzo- en RIE-4-bedrijven hebben we 131 periodieke Wabo-inspecties uitgevoerd, waarvan een groot deel onaangekondigd. De meeste overtredingen vielen in de categorie 'licht van aard' (indeling conform de landelijke handhavingsstrategie). Het naleefgedrag lag op 54 procent.

Wabo-toezicht bij Brzo en RIE 4: controles en naleefgedrag

	Reguliere eerste controles	Eerste controles zonder overtredingen	Naleefgedrag	Hercontroles (eerste en tweede hercontroles)	Hercontroles zonder overtredingen
2020	131	72	54	72	24
2019	152	86	57%	75	49
2018	106	64	60%	45	35

Overtredingen naar zwaarte (indeling LHS): = licht, = middelzwaar, = zwaar

5.3 Handhaving

In 2020 zijn vijftien zaken die betrekking hadden op de naleving van het Brzo door de inspecteurs voor verdere afhandeling overgedragen naar het Team Klachten & Handhaving. Aanleiding hiervoor was de ernst van de geconstateerde overtredingen

maar ook de constatering tijdens de herinspectie dat door het betreffende bedrijf onvoldoende maatregelen waren getroffen om de eerder geconstateerde overtreding(en) te beëindigen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het opleggen van één handhavingsbesluit vanwege het overtreden van het Brzo. De overige overtredingen zijn al in het voortraject door het bedrijf zelf beëindigd.

De OMWB participeert in door de politie opgestarte strafrechtelijke onderzoeken bij een tweetal Brzo-bedrijven.

Handhaving is veelal het gevolg van toezicht. Daarom wordt binnen de OMWB voldoende aandacht besteed aan een goede relatie tussen toezichthouders/Brzo-inspecteurs en repressieve handhavers, zonder de functiescheiding te verwaarlozen.

Bestuursdwang is een manier om zo nodig snel een einde te (laten) maken aan een ongewenste situatie. Het bevoegde gezag kan daarmee zelf, onafhankelijk van de overtreder, optreden en een einde maken aan de betrokken overtreding. Aan het toepassen van deze sanctie kleven echter de nodige risico's, zorgvuldige afweging is gewenst. Naast aansprakelijkheid, vormen niet-verhaalbare kosten en imagoschade risico's. Ondanks de genoemde risico's, heeft de provincie Noord-Brabant te kennen gegeven de toepassing van bestuursdwang de komende jaren verder te ontwikkelen. Dit vormde de aanleiding om in 2019 een draaiboek bestuursdwang op te stellen, met als doel de risico's (verder) in te perken. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de OMWB van 23 juni 2020 is dit draaiboek gepresenteerd. De deelnemende gemeenten zijn akkoord gegaan met het voorstel om dit ook te hanteren bij de behandeling van gemeentelijke zaken. Dit leidt ertoe dat het draaiboek betrokken wordt bij de behandeling van alle handhavingszaken waarbij mogelijk gekozen wordt voor het instrument bestuursdwang.

In het kader van toezicht op het Brzo kennen wij het instrument 'zorgdossier'. Dit gaat bedrijven aan die herhalend onvoldoende naleefgedrag vertonen. Naast een stringente handhavingsaanpak wordt de zaak opgeschaald naar management dan wel bestuurlijk niveau. In een indringend gesprek tussen de directie van het bedrijf en managers/bestuurders van de gezamenlijke bevoegde gezagslichamen, wordt nogmaals gewezen op de verantwoordelijkheden die horen bij het drijven van een Brzo-inrichting en dat daadwerkelijk actie vereist is. Dit met als doel tot een structureel voldoende veiligheidsbewustzijn en veiligheidsprestatie te komen. Momenteel hebben wij de volgende zorgdossiers: Diffutherm B.V. te Hapert, Nyrstar Budel B.V. te Budel-Dorplein, Stolthaven Moerdijk B.V. te Moerdijk, EDCO Eindhoven B.V. te Helmond en Troy Moerdijk B.V. (voormalig DBM Blending B.V.) te Moerdijk.

In 2020 is in vijf gevallen door de provincie Noord-Brabant gedoogd bij Brzo-bedrijven vanwege de gevolgen van de pandemie van COVID-19.

IOV/MJA: projecten, activiteiten en werkgroepen

De OMWB heeft in landelijk verband bijgedragen aan en het project geleid voor milieucriminaliteit. Dit is in de loop van het jaar overgedragen aan Omgevingsdienst Nederland. Een overzicht van alle projecten, de ambities daarbij, de activiteiten en de stand van zaken is opgenomen in bijlage 3.

6 Klachten en meldingen ongewone voorvallen

Aantal geregistreerde klachten over en meldingen van Brzo-bedrijven.

Categorie	2020	2019	2018	2017	2016	Uitleg
Klachten – Ik hoor (<i>geluidklachten</i>)	72	8	9	7	248	<i>Meldingen van burgers en bedrijven over milieuverontreiniging en aspecten die hinder veroorzaken, zoals stank en geluid.</i>
Klachten – Ik ruik (<i>geurklachten</i>)	235	323	505	406		
Klachten – Ik zie (<i>bv lichtoverlast</i>)	57	17	5	2		
Klachten – Ik voel...	36	18	18			<i>Dit zijn onder andere gezondheidsklachten (misselijk, hoofdpijn e.d.), maar het kunnen ook klachten over trillingen zijn.</i>
Meldingen – Reguliere bedrijfsmeldingen	225	289	341	339	274	<i>Dit zijn vooral meldingen van geplande (voorgenomen) werkzaamheden/ activiteiten.</i>
Meldingen – Meldingen ongewone voorvallen	185	227	203	231	262	<i>Bedrijven zijn wettelijk verplicht om ongewone voorvallen (incidenten) te melden. Een ongewoon voorval kan variëren van een kleine bodemverontreiniging tot een grote brand of explosie.</i>
Totaal aantal klachten en meldingen	810	882	1081	985	784	

Het aantal geurklachten is in vergelijking met voorgaande jaren wederom afgenomen. Vermoedelijk komt dit door aanpassingen in het bedrijfsproces bij enkele veroorzakers van geuroverlast. De vermoedelijke veroorzakers van veel geurklachten zijn de bedrijven IFF in Tilburg (98 geurklachten) en Rendac in Son (92 geurklachten). We spreken van 'vermoedelijke veroorzaker' omdat lang niet in alle gevallen de klachtenmedewerker onderzoek heeft ingesteld, de drempel voor het instellen van een onderzoek niet werd bereikt of de klacht niet meer waarneembaar was.

Daarnaast is het aantal klachten bij de overige categorieën fors toegenomen. Grotendeels is dit te wijten aan de overlast die omwonenden hebben ervaren van fakkelactiviteiten (geluid- en lichtoverlast). Ook merkten we, wellicht doordat mensen door covid-19 meer thuis waren dan normaal en er daardoor meer zaken bij hen opvielen, dat er meer 'industriegeluid' klachten zijn binnengekomen. Ook is te zien dat het aantal bij de Klachtcategorie 'ik voel' fors is toegenomen. Bij 32 van de 36 klachten in deze categorie gaf men aan gezondheidsklachten* te ervaren (zoals slapeloosheid, hoofdpijn en misselijk).

** Indien een gehinderde aangeeft gezondheidsklachten te ondervinden (veelal hoofdpijn, misselijk, slapeloosheid), dan wordt dat geregistreerd en wordt de gehinderde er doorgaans door de klachtenintake op geattendeerd dat hij/zij met de gezondheidsklachten terecht kan bij huisarts of GGD. Bij ernstige gezondheidsklachten zal de klachtenmedewerker de situatie opschalen.*

Top 3 vermoedelijke veroorzakers milieuklachten

Bedrijf	Gemeente	Klachten 2020
SHELL Nederland Chemie B.V.	Moerdijk	130
IFF	Tilburg	105
Rendac Son BV	Son en Breugel	96

Deze aantallen verdienen afzonderlijk enige duiding.

Shell Nederland Chemie BV

Van 12 tot en met 14 augustus 2020 was Shell Nederland Chemie B.V. genoodzaakt te fakkelen als gevolg van een fabrieksstoring. Dit leverde hinder op voor de omgeving. Daarbij ging het voornamelijk om geluid- en lichthinder. Hierover zijn tachtig klachten ontvangen. In de periode van 31 oktober tot en met 2 november 2020 werden dertig klachten ingediend als gevolg van overlast van fakkelen. Dit werd veroorzaakt door een andere (fabrieks)storing.

I.F.F. International Flavors & Fragrances (Nederland) B.V.

Nagenoeg alle klachten over I.F.F. betreffen geurklachten. Op dit moment loopt er een vergunningprocedure om te komen tot een revisievergunning. Geur(emissie) is hierbij een belangrijk aspect.

Overzicht aantallen klachten per jaar:

Bedrijf	Gemeente	Klachten 2020	Klachten 2019	Klachten 2018	Klachten 2017	Klachten 2016
IFF	Tilburg	105	63	141	232	131
Rendac Son BV	Son en Breugel	96	236	345	147	61

Rendac Son B.V.

Eind 2019 heeft het bedrijf actief de omwonenden benaderd tijdens voorlichtingsavonden. Sinds 2020 vermeldt het bedrijf de aanpak van geurbronnen en onderhoudswerkzaamheden op haar website (zie ook: www.rendac-omgeving.nl). Mogelijk heeft de open communicatie met de omgeving geleid tot minder klachten over geurhinder in combinatie met het feit dat er in 2020 minder problemen waren met de aanvoer van kadavers dan in 2019. In vergelijking met voorgaande jaren zijn er (veel) minder klachten ontvangen (T3 2019 zijn er 236 klachten ontvangen t.o.v. 96 klachten in 2020). Grote winst volgt nog door de toepassing van een vervangende nieuwe thermische naverbrander (als onderdeel van het plan van aanpak geur, welke overeenkomstig afspraak wordt uitgevoerd) waarmee geurstoffen van een deel van de productie worden verbrand. Realisatie volgt naar verwachting dit jaar.

Reguliere bedrijfsmelding en melding Ongewoon Voorval

Het aantal reguliere bedrijfsmeldingen en meldingen ongewone voorvallen tezamen daalde voor het eerst sinds jaren (fors). Andere jaren waren die aantallen vrij constant (in 2020: 410; in 2019: 516; in 2018: 544; in 2017: 570 en in 2016: 536 meldingen). Een oorzaak hiervoor is niet bekend.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Activiteitenbesluit
milieubeheer
Barim

Het *Activiteitenbesluit milieubeheer* is sinds 1 januari 2013 de officiële benaming voor het Nederlandse *Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer*. De naam van dit besluit werd binnen overheidsorganisaties vaak afgekort tot Barim. Het is een algemene maatregel van bestuur (AMVB) ter ondersteuning van de *Wet milieubeheer* en de *Waterwet*.

Bevi

Sinds 2004 is het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (Bevi) van kracht. Hiermee zijn de risiconormen voor externe veiligheid voor bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Ook geldt er sinds 2004 de *Regeling externe veiligheid* (Revi). Deze regeling strekt tot uitvoering van het Bevi. Het Bevi heeft als doel zowel individuele als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het Bevi verplicht het bevoegd gezag *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) en *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) – in deze de gemeenten en provincies – afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Het totale aantal aanwezige personen in de directe omgeving van een risicovol bedrijf wordt ook beperkt. Gemeenten en provincies moeten de normen uit het besluit naleven bij het opstellen en wijzigen van bestemmingsplannen en bij het verlenen van omgevingsvergunningen

Brzo 2015

Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader. Doelstelling is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (zie bijlage I van Seveso III) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt.

BRZO+

In Nederland werken sinds 2001 verschillende overheidsdiensten samen om te zorgen dat de meest risicovolle bedrijven van het land de veiligheidsregels eenduidig uitvoeren en dat het toezicht op die regels overal hetzelfde verloopt. Deze samenwerking is in de loop der jaren steeds verder geprofessionaliseerd. Sinds 1 januari 2014 is aan het samenwerkingsprogramma de naam BRZO+ verbonden.

Domino-aanwijzing

Alle bedrijven, die Brzo-plichtig zijn, worden beoordeeld of ze in aanmerking komen voor aanwijzing als domino-bedrijf. Daarvan is sprake wanneer twee of meer Brzo-bedrijven minder dan 1600 meter van elkaar afliggen, en binnen het bedrijf ontplofbare, brandbare en/of explosieve stoffen

aanwezig zijn. De aanwijzing geldt alleen voor bedrijven met effecten op andere bedrijven die zich op Nederlands grondgebied bevinden.

Aangewezen bedrijven moeten op de hoogte worden gesteld van hun verplichtingen. Daarnaast moeten de betrokken bestuursorganen hierover worden geïnformeerd.

Iedere vijf jaar en/of bij elke significante wijziging van de vergunning moet worden vastgesteld of zij als veroorzakend domino-bedrijf aangewezen moeten worden.

DV2030

Het programma Duurzame Veiligheid 2030 (DV2030) is in de tweede helft van 2016 door industrie, wetenschap en overheid opgestart om de veiligheid in de (petro)chemische industrie verder te maximaliseren. Het programma is aanvullend op het beleid van de Topsector Chemie waarin veiligheid niet behoort tot de aldaar benoemde maatschappelijke thema's waarvoor een oplossing moet worden gevonden. De ambitie van alle betrokkenen bij DV2030 is om in Nederland een vitale (petro)chemische industrie te hebben zonder noemenswaardige incidenten: In 2030 hebben bedrijven en overheden zich zo ontwikkeld dat het streefbeeld van 'zero incidents' binnen handbereik is en blijft.

GIR

De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase. De GIR stelt inspectieteams in staat om gezamenlijk een inspectie voor te bereiden en af te ronden. Iedere inspectiedeelnemer heeft vanaf de eigen werkplek toegang tot het inspectiedossier en kan hier informatie in opslaan. De GIR is bestemd voor toezichthouders, coördinatoren, managers en ondersteuners.

IOV

Het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) is een interbestuurlijk programma op het gebied van externe veiligheid, anticiperend op de Omgevingswet. Het programma IOV bestaat uit vijf deelprogramma's die gezamenlijk ondersteuning bieden aan omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en provincies op het gebied van omgevingsveiligheid (externe veiligheid). Het IOV-programma 2019 bestaat uit vijf deelprogramma's, waaronder een voor Brzo en een voor PGS.

LBR

Landelijke benadering Risico bedrijven is een project dat zorgt voor een nieuwe inspectiemethodiek voor Brzo bedrijven dat gebruikt wordt voor de ontwikkeling van een nieuwe gemeenschappelijke inspectieomgeving (zie GIR).

Meerjareninspectie-programma

Op basis van de wettelijk bepaalde toezichtfrequentie, bestuurlijke keuzes die al dan niet zijn vastgelegd in een bestuurlijk inspectieprogramma, de uitkomst van het toezichtmodel en de eigen inzichten vanuit de inspecties, bepalen de diverse Brzo-inspectieteams per Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma. Dit programma is erop gericht in een periode van vijf jaar systematisch alle VBS-elementen te

inspecteren en ook de diverse installaties van het bedrijf aan bod te laten komen. Daarnaast zijn er ook specifieke thema's, zoals bijvoorbeeld *ageing*, die meegenomen worden. De Brzo-inspectieteams hebben de mogelijkheid om op basis van waarnemingen bij het Brzo-bedrijf het meerjaren-inspectieprogramma aan te passen. Dit kan na elke Brzo-inspectie.

PGS	<i>Publicatiereeks gevaarlijke stoffen</i> : een handreiking voor bedrijven die gevaarlijke stoffen produceren, transporteren, opslaan of gebruiken, en voor overheden die zijn belast met het toezicht op en de vergunningverlening aan deze bedrijven. Een PGS-richtlijn is een document over specifieke activiteiten met gevaarlijke stoffen. Het beschrijft integraal de belangrijkste risico's van die activiteiten voor de omgevings- en brandveiligheid en de veiligheid van werknemers. Daarnaast beschrijft het de mogelijke gevolgen van die activiteit voor de rampenbestrijding. De relatie met de wet- en regelgeving wordt benoemd en doelen worden zo specifiek mogelijk geformuleerd om de risico's te beheersen en de negatieve effecten voor mens en milieu te beperken.
PRTR	<i>Integraal Pollutant Release and Transfer Register</i> . Het PRTR-verslag is een jaarlijkse milieujaarrapportage door industriële bedrijven, waarin zij rapporteren over hun afval, energie- en watergebruik en emissies naar lucht, water en bodem. Het integraal PRTR-verslag bestaat uit de rapportage in het kader van de Europese PRTR-verordening, aangevuld met noodzakelijke bevragingen. Het bevoegd gezag moet toezien op een correcte rapportage door de bedrijven.
RIE-4-bedrijf	RIE-4 bedrijven zijn complexe chemiebedrijven die werken met milieuverontreinigende stoffen. Daarom vallen zij onder categorie 4 van de <i>Richtlijn Industriële Emissies</i> . RIE-4 bedrijven kunnen tegelijkertijd vallen onder het Brzo. De Brzo- en RIE-4-bedrijven heten samen ook wel de majeure risicobedrijven. Nederland telt ongeveer 450 majeure risicobedrijven, waarvan circa 75 in Noord-Brabant.
Seveso III-richtlijn	Op 1 juni 2015 is de Seveso III-richtlijn in werking getreden, ter vervanging van de Seveso II-richtlijn. In de Seveso III-richtlijn, zijn onder meer de aanpassingen door het van kracht worden van de Europese CLP verordening voor het indelen, etiketteren en verpakken van gevaarlijke stoffen en mengsels verwerkt.
Veiligheidsrapportage	Het veiligheidsrapport (VR) is een uitgebreide beschrijving van alle relevante risico's van bedrijfsactiviteiten in het licht van externe veiligheid. In een veiligheidsrapport staan alle technische en organisatorische aspecten alsmede de voorzorgsmaatregelen die getroffen zijn ten aanzien van beheersing van de veiligheidsrisico's veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten. De VR-plicht geldt alleen voor Brzo-bedrijven die de hoge drempelwaarden van Bijlage 1 van

SEVESO III / BRZO-2015 overschrijden (zogenaamde hoogdrempelinrichtingen). Onderdelen van het VR zijn de QRA, milieurisico analyse, PBZO document, risicobeoordeling, installatiescenario's, aanwijzing bedrijfsbrandweer en rampscenario's. Onderdelen zijn ook beschrijvingen van de risico's door aardbevingen en overstromingen.

Verdrag van Aarhus Het *Verdrag van Aarhus* is bedoeld om de burger meer vertrouwen te geven in de instellingen en, meer algemeen, in hun democratisch functioneren. Door de burger een stem te verlenen in de milieudebatten (recht op milieu-informatie, recht om betrokken te worden bij de besluitvorming inzake milieu en recht op beroep in milieuaangelegenheden) komt het verdrag tegemoet aan de eisen van transparantie en betrokkenheid, die staan voor een goed overheidsbeleid.

Bijlage 2. Brzo- en RIE-4-bedrijven

Brzo-bedrijven

AD International
Air Liquides Eindhoven
Alliance B.V.
Allnex
Aspen De Geer
ATM
Basell B.V.
Bertschi Klundert
Caligen Europe
Coatex Netherlands
Crealis Nederland
CZAV
CZL Tilburg B.V.
Diffutherm
Domeinen Roerende Zaken Ulicoten
DSM Coating Resins
EDCO Eindhoven B.V.
Euro Support Advanced Materials
European Liquid Drumming
Fireworks International
Fokker Landing Gear
Frans de Wit
Fujifilm Manufacturing Europe
Grondrand Traffic
IFF
IKO B.V.
Imperial B.V. Roosendaal Stepvelden
Imperial B.V. Roosendaal Tussenriemer
Imperial B.V. Son
J.C. van Loon Gasservice
Kolb Nederland
Kolb Tankenpark
Koninklijke Sanders
Linde Gas Therapeutics Benelux
Loodet
Macrogas Industriële en vloeibare gassen
Mepavex Logistics (Noordland 1-6)
Mepavex Logistics (Noordland 12)
Messer Giesheim Nederland
Metabel
Nederlandse Gasunie-TOI *Ravenstein-Alphen*
Nederlandse Gasunie-TOI *Ravenstein-Ravenstein*
Nyrstar Budel
Overslagbedrijf Moerdijk
OK Oliecentrale Nederland Zuid
OWTC Olieopslag
Otentic logistics
Patrizia B.V.

Possehl Electronics Nederland BV
Primagaz Tilburg
Remat Chemie B.V.
Remondis Argentina
Rendac Son B.V.
Sabic Innovative Plastics
Selko B.V.
Shell Nederland Chemie Moerdijk
Sol Nederland
Solvay Solutions Nederland B.V.
SPG Prints
Stahl Europe
Stichting Vergunning Moleneind
Stolthaven Moerdijk B.V.
Synbra Technology
Synthos Breda B.V.
Synthomer
Troy Moerdijk
Unipol Holland
Versteijnen's Internationaal Transport-bedrijf
VARO Energy TankStorage
Vollenhoven Olie
Vulcan Europe B.V.

RIE-4-bedrijven

Merk Sharp & Dohme B.V.
ADDAPT Chemicals B.V.
Aerospace Propulsion Products B.V.
Cargill B.V.
Koster Keunen (Holland) B.V.
Omya Netherlands B.V.

Bijlage 3. Overzicht en verantwoording MJA 2021-2024

Via de volgende link is het document te raadplegen waarin een overzicht te vinden is van de verschillende projecten en resultaten van de Meer Jaren Agenda (MJA) 2021-2024.

<https://www.omwb.nl/wp-content/uploads/2021/03/Overzicht-projecten-resultaten-MJA-Brzo-2020.pdf>